

**„Családi KRESZ”
Különböző családtípusok**

**Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

8. évfolyam

Programcsomag: Toleranciára nevelés

A modul szerzője: Borbélyné Nagy Éva

Címlapkép: szkc208_02_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Kölcsönös megértés, tolerancia és szolidaritás fejlesztése, tudatosítása a különböző családi háttérből érkező tanulók között. Saját családi jövőkép elképzelése; tapasztalatok és minták megismerése
A modul témái, tartalma	Témái: család, szolidaritás, felelősség, kommunikáció, törvények Tartalma: családtérkép az osztályban; családi KRESZ összeállítása a jobb megértés, a tájékozottság és a tudatosság érdekében; családjogi törvény, gyermekelhelyezés, emberi jog, gyermekek jogai
Megelőző tapasztalat	Családfa
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: kreativitás Személyes kompetenciák: önismeret, döntés Társas kompetenciák: együttműködés, konfliktuskezelés, empátia, szolidaritás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom (emberismeret: test és lélek, személyiségünk, mozgatóink) Tantárgyakhoz: társadalomismeret (társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek, a család, társadalmi beilleszkedési zavarok) Modulokhoz: <i>Testi-szellemi adottságok</i> (szkc207_01), <i>A kultúra arcai</i> (szkc208_06)
Támogatórendszer	Tony Buzan: <i>How To Mind Map: Make The Most of Your Mind and Learn to Create, Organize and Plan</i> ; Kertész Imre: <i>Sorstalanság</i> . Magvető Kiadó. Budapest, 2003; Ingmar Bergman: <i>Fanny és Alexander</i> . Árkádia Kiadó. Budapest, 1985; <i>Ami a szívedet nyomja</i> : Mai svéd gyermekversek. Móra. Budapest, 1975; http://www.peterussell.com/MindMaps/HowTo.html , http://www.mindmap.ch ; <i>Kramer kontra Kramer</i> . (r.: R. Benton, 1979)

Módszertani ajánlás

A modul megvalósításához a következő eszközökre van szükség: csomagolópapír, filctollak, színes kartonpapír vagy rajzlap, olló, festék, hurkapálca, cérna vagy vékony zsinór.

4-6 fős kiscsoportok dolgoznak együtt. Az „elmetérkép” megrajzolása azonban történhet az egész osztály közös munkájaként. Ebben az esetben a tanár a táblára vagy nagy csomagolópapírra, jól láthatóan rajzolja az ábrát, a tanulókat is bevonva a munkába. Jobb képességű csoportnál az elmetérkép magyarázata, illusztrációja után csoportokban dolgoznak a tanulók.

A családmockok felállítása a csoporton belüli szerepek választásával történik. A csoport leír egy családmockot, annak tagjait megszemélyesítik a csoporttagok. Megbeszélhetik a tagok egymáshoz való viszonyát, a kapcsolatok minőségét, a kommunikáció jellegét, a rájuk jellemző érzelmi kapcsolatokat. Le is játszhatnak egy rövid jelenetet a család életéből.

A **B** variációban szereplő feldolgozási mód a drámajátékban némileg már jártas tanárnak, csoportnak javasolt, mert az időkeret megtartása gyakorlatot feltételez.

A téma igen nagy tapintatot igényel. A családi kapcsolatok, a belső viszonyok, az éppen aktuális családi helyzet, hangulat erősen meghatározza a gyerekek téma iránti érzékenységét. Ha a különböző családmockokra összpontosítunk, akkor könnyebb kikerülni azokat a csapdákat, amelyekbe óhatatlanul beleléphetünk valamelyik gyerekkel kapcsolatban, ha az érzelmek váratlan felszínre törnek a gyakorlat közben.

A családi KRESZ útjelzőinek, útmutatóinak készítésekor is figyelemmel kell kísérni a történeteket, nehogy valakit megbántsanak vagy megsértsenek a tanulók. Fel kell hívni a tanulók figyelmét a tapintatra, a megértésre, az empátiára.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Az értékelés legszerencsésebb formája a csoportos értékelés, melynek alapja az érdeklődés, a kíváncsiság és az aktív részvétel legyen. Az új ismeretek, illetve a megközelítés az értékelés szempontjából másodlagos.

Érdemes a foglalkozás végén egy nagy csomagolópapírt kifüggeszteni a falra, és megkérni a tanulókat, hogy egy-egy mondatban fogalmazzák meg a papíron gondolataikat, érzéseiket a foglalkozás számukra legérdekesebb, legmaradandóbb mozzanataival kapcsolatban. De szimbolikus ábrákkal, illetve tízfokú skálán is értékelhetik a foglalkozást a gyerekek.

A modul feszültségoldó foglalkozásként is felfogható, nagyon figyelni kell azonban arra, hogy esetleges kellemetlen emlékek, sebek felszakadhatnak. Amennyiben a tanár nem érzi magát elég felkészültnek a kezelésére, esetleg nem ismeri eléggé a csoportot, vagy úgy ítéli meg, hogy nem ez a megfelelő fórum családi vonatkozások megbeszélésére, összehasonlításra, ne vállalja a modult.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Instrukciók, ajánlások

P2 – Tanulási térkép

P3 – Családmodellek felállítása

P4 – Családi KRESZ

Tanulói segédletek

D1 – Forrásanyagok (d1)

D2 – Lehetséges családtagok (d2)

D3 – KRESZ-táblák (d2)